

Tájékoztató az anyakönyvi ügyek menetéről

2014. július 1-jét (Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény hatálybalépése) követően a papíralapú anyakönyvezést felváltotta az egész országra kiterjedő elektronikus anyakönyvi rendszer (EAK). Ezentúl anyakönyvi kivonatot az EAK rendszerben már szereplő anyakönyvi eseményről tudunk kiállítani. Magyarország bármelyik anyakönyvvezetőjénél lehet anyakönyvi kivonatot kérelmezni, de az anyakönyvi kivonat kiállításának teljesítése azonnal, csak az anyakönyvi esemény helyén lehetséges. Abban az esetben, ha anyakönyvi kivonatot nem az anyakönyvi esemény (születés, házasság, haláleset, bejegyzett élettársi kapcsolat) helye szerint illetékes anyakönyvvezetőnél kérelmezték, és még nem szerepel az elektronikus anyakönyvi rendszerben az esemény, akkor a kérelmet átvevő anyakönyvvezető megkeresi a papír alapú anyakönyvet nyilvántartó anyakönyvvezetőt az elektronikus anyakönyvi rendszerben való rögzítés teljesítése végett. 2014. július 1-jétől történt anyakönyvi eseményeket és azokban bekövetkező változásokat csak az elektronikus anyakönyvi rendszer tartja nyilván.

Születés anyakönyvezése

A születést a születés helye szerinti anyakönyvvezetőnek kell bejelenteni. Az intézetben történt születést az intézet vezetője, az intézeten kívüli születést a szülők és a szülésnél közreműködő orvos jelenti be.

A bejelentéshez szükséges iratok Egészségügyi intézményben történt szülés esetén az intézet ügyintézőjének kell átadni, illetve bemutatni az alábbi okmányokat, okiratokat:

- szülők személyazonosító igazolványa, vezetői engedélye vagy útlevele
- szülők lakóhelyének igazolása (lakcímkártya)
- szülők házassági anyakönyvi kivonata
- apai elismerő nyilatkozat (ha a gyermek nem házasságból született)

Intézeten kívüli születés esetén:

A születést a szülők 8 napon belül kötelesek bejelenteni. Ha a szülésnél szakember nem működött közre, abban az esetben szülész-nőgyógyász orvos által kiállított – a szülés tényét megállapító - szakorvosi igazolást kell mellékelni. Az igazolásnak tartalmaznia kell az anya személyazonosítására alkalmas adatait, a szülés tényét és annak vélelmezett idejét, valamint a gyermek nemét. Ha a szülésnél orvos működött közre a szülést követő első munkanapon köteles bejelenteni, a születés helye szerint illetékes anyakönyvvezetőnél, aki kiállítja az anyakönyvezéshez szükséges jegyzőkönyvet. Mellékelni kell a „Vizsgálati lap otthon született gyermekről” nyomtatványt.

Egyéb fontos tudnivalók:

Külföldi állampolgár esetén, ha az anya házas családi állapotú, akkor a külföldi házassági kivonatot hiteles magyar nyelvű fordítással kell bemutatni. Ha az anya családi állapota hajadon, a családi állapotát igazoló okirat hiteles magyar nyelvű fordítása szükséges (pl. konzul által kiállított családi állapot kiállítás). Amennyiben az anya elvált, vagy özvegy, akkor a házasságot és annak megszűnését igazoló külföldi okirat hiteles magyar fordítását kell bemutatni. Az anyakönyvi eljárásokban csak az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda fordítása, vagy konzul által készített fordítás fogadható el.

Teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat

Ha a törvény értelmében nem kell más férfit a gyermek apjának tekinteni, akkor a gyermekre teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot lehet tenni. Apai elismerő nyilatkozatot lehet megszületett, illetve már megfogant, de még meg nem született gyermekekre (méhmagzat) tenni.

Szükséges okiratok (megszületett gyermekekre tett nyilatkozat esetében):

- gyermek születési anyakönyvi kivonata
- szülők érvényes személyazonosító igazolványa vagy vezetői engedélye vagy útlevele
- szülők személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványa (lakcímkártya)
- az anya elvált vagy özvegy családi állapotának igazolása (záradékolt házassági anyakönyvi kivonat, jogerős bírósági végzés vagy halotti anyakönyvi kivonat)

Szükséges okiratok (méhmagzatra tett nyilatkozat esetében):

- szakorvosi bizonyítvány (amely tartalmazza az anya adatait, fogamzás és születés feltételezett időpontját)
- szülők érvényes személyazonosító igazolványa, vezetői engedélye vagy útlevele
- szülők személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványa (lakcímkártya)
- az anya elvált vagy özvegy családi állapotának igazolása (záradékolt házassági anyakönyvi kivonat, jogerős bírósági ítélet vagy halotti anyakönyvi kivonat)

Külföldi állampolgárságú hajadon családi állapotú anya esetében családi állapot igazolást kell hozni. (Magyarországon, konzulátuson kérelmezhető).

Egyéb fontos tudnivalók:

- Házasságból született gyermekekre nem lehet apai elismerő nyilatkozatot tenni, csak akkor, ha a férj apaságát valamelyik bíróság jogerősen megdöntötte.
- Nem lehet apai elismerő nyilatkozatot tenni, ha az anya válását kimondó ítélet jogerőre emelkedésének napja és a gyermek születésének napja között nem telt el 300 nap.
- Nem tehet apai elismerést az a férfi sem, aki 16 évvel nem idősebb annál a gyermeknél, akire az apai nyilatkozatot tenné.
- Kiskorú apa apai elismeréséhez az apa törvényes képviselőjének hozzájárulása szükséges.
- Kiskorú anya esetén kirendelt gyámnak, eseti gondnoknak, mint a kiskorú törvényes képviselőjének az apai elismerő nyilatkozathoz írásbeli hozzájárulását kell adnia. Nyilatkozatot csak személyesen lehet tenni.

Házasságkötési szándék bejelentése

Házasságkötési szándékukat a házасulók az ország bármelyik települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetője előtt bejelenthetik. Házasságkötésnél az az anyakönyvvezető működik közre, ahol a házасulók a házasságkötési szándékukat bejelentették. A házасulók személyes megjelenése kötelező, melynek során jegyzőkönyv kerül felvételre. Igazolni kell a személyazonosságukat és állampolgárságukat, a tervezett házasságkötés törvényes feltételeit és az anyakönyvvezető által feltett kérdésekre vonatkozóan nyilatkozatot kell tenniük.

Szükséges okiratok:

- a házасulók érvényes személyazonosító igazolványa vagy vezetői engedélye vagy útlevéle
- a házасulók személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványa (lakcímkártya)
- a házасulók születési anyakönyvi kivonata
- családi állapot igazolás hajadon, nőtlen családi állapot igazolására nem kell okiratot bemutatni, annak ellenőrzése az anyakönyvvezető által történik a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásban elvált családi állapot esetén az utolsó megszűnt házasság felbontását vagy érvénytelenné nyilvánítását tartalmazó házassági anyakönyvi kivonat, vagy jogerős bírói ítélet özvegy családi állapot esetén a volt házastárs halotti anyakönyvi kivonata, vagy a házastárs holtjának nyilvánító, illetőleg a halál tényét megállapító jogerős bírósági határozat, vagy azt tartalmazó házassági anyakönyvi kivonat

A házasságkötés legkorábban a bejelentéstől számított 31. napra tűzhető ki, ugyanakkor a jegyzőkönyv a felvételtől számított egy évig érvényes. Amennyiben egy éven belül a házasságkötésre nem kerül sor, de a szándék továbbra is fennáll, az eljárást meg kell ismételni. Különösen indokolt esetben a jegyző felmentést adhat a 30 napos várakozási idő alól. A házasságkötési eljárás – beleértve az első ízben kiállításra kerülő házassági anyakönyvi kivonat is – illetékmentes. Hivatali helyiségen kívüli házasságkötést a házасulók külön kérelme alapján a jegyző engedélyezheti.

Külföldi állampolgár esetében:

- A külföldi házасulónak igazolnia kell, hogy személyes joga szerint a Magyarországon tervezett házasságkötésének törvényi akadályja nincs. Ennek a tanúsítványnak a kiadása céljából fel kell keresni a külföldi lakóhely szerinti helyhatóságot, vagy a hazája külképviseleti szervét. Amennyiben a tanúsítvány nem magyar nyelven került kiállításra, úgy azt hitelesített magyar nyelvű fordításban kell ellátni.
- Szükséges a házасuló születési anyakönyvi kivonata, és a családi állapotot igazoló okirata.
- Minden idegen nyelvű okiratot, igazolást hiteles magyar fordítással kell benyújtani. Hiteles magyar fordítást készít az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda, valamint külföldön a magyar képviselet konzulátusa.
- Amennyiben a külföldi fél nem ért, nem beszél magyarul, úgy a házasságkötési eljárás minden szakaszában tolmácsra van szükség. Tolmács nem lehet a házасuló maga, vagy a házасuló egyenes ági rokona.

Bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése

Anyakönyvvezető előtt az élettársi kapcsolat hivatalos bejegyzésére 2009 óta csak az azonos neműeknek van lehetőségük. Az azonos neműek közötti bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének feltételei, eljárása, valamint az eljárás során benyújtandó okiratok megegyeznek a házasságkötési szándék bejelentésénél leírtakkal. (kivéve a 30 napos várakozási idő)

Különböző neműek közötti élettársi kapcsolat nyilvántartása Az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény a közjegyzők hatáskörébe utalja az úgynevezett Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásának vezetését.

Élettársi kapcsolat áll fenn két olyan, házasságkötés nélkül közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben együtt élő személy között, akik közül egyiknek sem áll fenn mással házassági életközössége, bejegyzett élettársi életközössége vagy élettársi kapcsolata, és akik nem állnak egymással egyenesági rokonságban vagy testvéri kapcsolatban. A nyilatkozat felvételére irányuló eljárás élettársak közös kérelemre vagy az élettársi kapcsolat fenn nem állásáról szóló nyilatkozat esetén bármelyik élettárs kérelmére indul. Közös kérelem esetén a közjegyző illetékességét az élettársak bármelyikének lakóhelye vagy tartózkodási helye megalapítja.

Haláleset anyakönyvezése

Az anyakönyvezést a hozzátartozó vagy személyesen, vagy megbízás útján (temetkezési vállalkozás közbenjárásával) kezdeményezheti. A halálesetet az anyakönyvezés végett az azt követő első munkanapon be kell jelenteni a haláleset helye szerint illetékes anyakönyvvezetőnek. A bejelentéssel egyidejűleg közölni és igazolni kell azokat az adatokat, amelyek az anyakönyvezéshez szükségesek.

Bejelentéshez szükséges okiratok:

- halottvizsgálati bizonyítvány (2021. 02. 01-től elektronikus halottvizsgálati bizonyítvány kerül kiállításra a halottvizsgálatot végző orvos által)
- elhunyt személyazonosító igazolványa, lakcímkártyája, útleve, kártya formátumú vezetői engedélye - elhunyt születési anyakönyvi kivonata
- ha az elhunyt házas családi állapotú, akkor házassági anyakönyvi kivonat
- ha az elhunyt elvált családi állapotú, akkor záradékolt házassági anyakönyvi kivonat vagy jogerős bírósági határozat
- ha az elhunyt özvegy családi állapotú, akkor a házastárs halotti anyakönyvi kivonata

Amennyiben temetkezési vállalat közreműködésével történik a haláleset bejelentése:

- meghatalmazás
- temettető személyi igazolványa, lakcímkártyája

Amennyiben az elhunyt külföldi állampolgár volt, úgy a külföldön kiállított anyakönyvi kivonatokat hiteles magyar fordításban kell benyújtani (Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda). Az anyakönyvvezető az eljárás során a magyar állampolgár, vagy a magyarországi tartózkodási joggal rendelkező külföldi állampolgár személyazonosítására alkalmas okmányait bevonja, (személyazonosító igazolvány, útlevél, vezetői engedély, regisztrációs igazolás, állandó tartózkodási kártya, tartózkodási engedély és lakcímet igazoló hatósági igazolvány) és érvénytelenítést követően továbbítja a haláleset

helye szerint illetékes járási hivatal okmányirodájához. A bevont személyazonosító igazolványt a hozzátartozó külön kérésére az anyakönyvvezető érvénytelenítés után visszaadja a haláleset bejelentőjének.

Anyakönyvi kivonat kiállítása

Az ügyfél szóbeli vagy írásbeli kérelmére anyakönyvi kivonat adható ki. Az anyakönyvi kivonat kiállítását az érintett, vagy az általa meghatalmazott személy kérelmezheti. Kiskorú esetében a szülők, vagy a szülők által meghatalmazott személy részére állítható ki az okirat. Halotti anyakönyvi kivonat kiadható a hozzátartozó részére, vagy annak, akinek a jogos érdeke fűződik a haláleset tényének az igazolásához, amennyiben a kérelmező az érdeket igazolja.

Szükséges okiratok:

- kérelmező személyazonosító igazolványa vagy vezetői engedélye vagy útlevele
- személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági bizonyítványa (lakcímkártya)

Születési név megváltoztatása

A születési név az a név, amely az érintettet a születési anyakönyv alapján megilleti. A születési név két részből áll: születési családi névből és utónévből. A magyar jog szerint a születési családi név egy vagy kéttagú (ebben az esetben a kéttagú családi nevet kötőjel köti össze). Anyakönyvezni egy vagy két utónevet lehet. Magyar állampolgár születési családi és utónevének megváltoztatását - kérelmére - a központi anyakönyvi szerv engedélyezheti. A kérelmező személyesen, lakóhelyétől függetlenül, bármely települési önkormányzat anyakönyvvezetője előtt nyújthat be kérelmet. A születési névváltoztatási kérelem felvételétől számított 5 napon belül továbbításra kerül a BÁH Állampolgársági Igazgatóság Anyakönyvi Felügyeleti Osztályához. Külföldön élő magyar állampolgár esetében, bármely hivatásos konzuli tisztviselő előtt benyújtható a születési név megváltoztatása iránti kérelem.

Szükséges okiratok:

- kérelmező személyazonosító igazolványa vagy vezetői engedélye vagy útlevele
- személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági bizonyítványa (lakcímkártya)
- kérelmező születési anyakönyvi kivonata, valamint a kérelemhez csatolni kell azon személyek anyakönyvi kivonatát, akiknek anyakönyvi bejegyzését a névváltoztatás érinti (születési és házassági anyakönyvi kivonat)
- Amennyiben élő személy családi nevének viselését kérik, az érintett személy hozzájárulása, elhalt személy családi nevének viselése esetén a halotti anyakönyvi kivonat szükséges.
- A születési névváltoztatási kérelem illetéke (függetlenül attól, hogy hányadik alkalommal történik az igénylés): 10.000,- Ft, melyet Budapest Főváros Kormányhivatala 10023002-00299592-00000000 számú számlájára kell az ügyfélnek megfizetni. Az átutalás megtörténtének igazolására szolgáló banki igazolás másolatát a névváltoztatási kérelemhez csatolni szükséges. (Különös méltánylást érdemlő okból engedélyezhető csak újabb névváltoztatás az előző névváltoztatás hatályba lépésétől számított 5 éven belül.)

- Kiskorú kérelmező esetén: a szülői felügyeletet gyakorló szülők együttes személyes megjelenése szükséges a személyazonosításra alkalmas okmányaikkal. Amennyiben a kiskorú betöltötte a 14. életévét, szükséges a személyes megjelenése a személyazonosításra alkalmas okmányaival. Az érintettek az új születési nevet a névváltoztatást engedélyező határozat meghozatalát követő 16. naptól jogosultak és kötelesek viselni, az okmányok cseréjéről haladéktalanul gondoskodniuk kell. A megváltozott adatokat tartalmazó anyakönyvi kivonat kiállítása kérelmezhető bármely települési önkormányzat anyakönyvvezetőjénél személyesen vagy postai úton. Anyakönyvi kivonat kiállítása illetékmentes.

Házassági név megváltoztatása

A házassági név az a név, amely az érintettet az anyakönyvi bejegyzés alapján megilleti. A házasulandók a Polgári Törvénykönyvben felsorolt házassági névviselési formák közül választhatnak. A házassági névviselési formát a Polgári Törvénykönyv szabályainak megfelelően lehet módosítani a házasság fennállása alatt, vagy annak megszűnése után.

Házassági névviselési forma módosítása: A házassági név módosítására irányuló eljárást az ország bármelyik települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetője előtt, valamint külföldön élő állampolgár esetében bármelyik hivatásos konzuli tisztviselő előtt lehet kezdeményezni. Az eljárás lefolytatására a házasságkötés helye szerinti anyakönyvvezető rendelkezik hatáskörrel.

Szükséges okiratok:

- kérelmező személyazonosító igazolványa vagy vezetői engedélye vagy útlevele
- személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági bizonyítványa (lakcímkártya)
- házassági anyakönyvi kivonat
- elvált családi állapot esetén záradékolt házassági anyakönyvi kivonat vagy a házasság felbontását igazoló jogerős bírósági ítélet
- özvegy családi állapot esetén a házastárs halotti anyakönyvi kivonata
- házassági névmódosítás és a házassági anyakönyvi kivonat kiállítása illetékmentes. Házassági névviselés módosítása után az okmányok cseréjéről a kérelmezőnek gondoskodni kell.

Házassági névváltoztatás: A házassági névváltoztatás a házasságkötéssel szerzett házassági név korrekcióját jelenti, amely a házassági névviselési formát nem érinti. A volt házastársa nevét viselő személy házassági neve a kérelmére megváltoztatható, ha a házasság megszűnt, és személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvánnyal vagy a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás alapiratóval igazolható, hogy volt házastársa a nevét a kért formában használta. Az eljárás illetékmentes.

Hazai anyakönyvezési ügyek

A magyar állampolgár köteles kezdeményezni a külföldön történt házasságkötésének, bejegyzett élettársi kapcsolata létesítésének, gyermeke külföldön történt születésének, valamint a magyar állampolgárságú házastársa, bejegyzett élettársa, gyermeke és szülője külföldön történt halálának hazai anyakönyvezését. A hazai anyakönyvezés iránti kérelmet lakóhelytől függetlenül bármely települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetője előtt, külföldön élő magyar

állampolgár esetében hivatásos konzuli tisztviselő előtt elő lehet terjeszteni. A kérelem öt napon belül továbbításra kerül az eljáró hatósághoz (BFK Hazai Anyakönyvi Osztály). Az eljárás illetékmentes. Magyar állampolgár külföldön történt anyakönyvi eseményéről kiállított okiratot hiteles magyar nyelvű fordításban a külföldi okiratok elfogadhatóságára vonatkozó szabályok figyelembevételével kell benyújtani. Az anyakönyvi eljárásban csak az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda, vagy hivatásos konzul által készített fordítás fogadható el.

Szükséges okiratok:

1. Születés hazai anyakönyvezése:

- születés tényét bizonyító eredeti idegen nyelvű okirat és annak hiteles magyar nyelvű fordítása
- szülők személyazonosító igazolványa vagy vezetői engedélye vagy útlevele
- szülők személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványa (lakcímkártya)
- szülők házassági anyakönyvi kivonata, ha a gyermek házasságon kívül született, akkor teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat szülők nyilatkozata a gyermek névviselésére és a lakóhelyére vonatkozóan

2. Házasság hazai anyakönyvezése:

- házasság tényét bizonyító eredeti idegen nyelvű okirat és annak hiteles magyar nyelvű fordítása
- házaspár személyazonosító igazolványa vagy vezetői engedélye vagy útlevele
- házaspár személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványa (lakcímkártya)
- a felek nyilatkozata a házassági névviselésről, ha azt a házassági anyakönyvi kivonat nem tartalmazza
- a férj és feleség családi állapotának igazolása céljából: elvált családi állapot esetén az utolsó megszűnt házasság felbontását, vagy érvénytelenné nyilvánítását tartalmazó házassági anyakönyvi kivonat, illetve jogerős bírói ítélet özvegy családi állapot esetén a volt házastárs halotti anyakönyvi kivonata, vagy a házastárs holtak nyilvánító, illetőleg halál tényét megállapító jogerős bírói határozat, illetve azt tartalmazó házassági anyakönyvi kivonat

3. Házasság felbontásának hazai anyakönyvezése:

- válás tényét tartalmazó házassági anyakönyvi kivonat hiteles magyar nyelvű fordítása, vagy a házasság felbontását igazoló jogerős végzés hiteles magyar nyelvű fordítása
- EU tagállamban kimondott válás esetén un. Brüsszel II. igazolás. Az igazolást csak külön kérésre adja ki az eljáró bíróság, melyet nem szükséges fordítani.

4. Haláleset hazai anyakönyvezése:

- az elhalálozás tényét bizonyító eredeti okirat és annak hiteles magyar nyelvű fordítása
- elhalt személyazonosító igazolványa, vezetői engedélye, útlevele - elhalt személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványa
- családi állapotának igazolása céljából: elvált családi állapot esetén az utolsó megszűnt házasság felbontását, vagy érvénytelenné nyilvánítását tartalmazó házassági anyakönyvi kivonat, illetve jogerős bírói ítélet özvegy családi állapot esetén a volt házastárs halotti anyakönyvi kivonata, vagy a házastárs holtak nyilvánító, illetőleg halál tényét megállapító jogerős bírói határozata, illetve azt tartalmazó házassági anyakönyvi kivonat.